

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: V. M.**, zastoupen Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem, Plzeň, Na Jíkalce 13, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 7. 2005, č. j. 36 Az 149/2004 - 57,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 11. 5. 2004, č. j. OAM - 1638/VL - 10 - 15 - 2004, nebyl žalobci udělen azyl podle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobce byl na Ukrajině v říjnu roku 2002 účastníkem dopravní nehody, při které došlo k poškození vozidla jiné osoby. Majitel poškozeného vozidla se domáhal uhrazení způsobené škody, žalobce část požadované částky zaplatil a na zaplacení zbývajících částky mu byla stanovena jednoroční lhůta. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl schopen požadovanou sumu uhradit a majitel poškozeného automobilu mu společně s dalšími neznámými osobami začal vyhrožovat fyzickým násilím, žalobce se zpočátku ukrýval u známých a později se rozhodl zemi původu opustit. Po zhodnocení těchto skutečností

žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobce nebyly shledány žádné souvislosti s důvody pro udělení azylu, tedy že by potíže žalobce byly způsobeny jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité skupině či politického přesvědčení podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Brně, protože však jeho žaloba neměla potřebné náležitosti, byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2004, č. j. 36 Az 149/2004 - 22, vyzván k doplnění a upřesnění svého podání tak, aby bylo zřejmé, čeho se týká, proti komu směřuje, označení výroku rozhodnutí, které napadá, označení žalobních bodů, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje provést a konečně mu bylo uloženo uvést návrh výroku rozsudku.

Uvedené usnesení bylo žalobci doručováno do P. s. v Z. u B., tato zásilka se však vrátila zpět s poznámkou, že do 29. 10. 2004 je žalobce na propustce na adrese S., G. 1496. Usnesení krajského soudu bylo proto doručováno na uvedenou adresu, při doručování písemnosti však žalobce nebyl zastížen, zásilka byla proto dne 13. 10. 2004 uložena na poště, o čemž byl žalobce vyrozuměn. V úložní době do 29. 10. 2004 nebyla zásilka žalobcem vyžádána, proto byla vrácena zpět krajskému soudu. Krajský soud na to usnesením ze dne 15. 7. 2005, č. j. 36 Az 149/2004 - 57, podání žalobce, doručené krajskému soudu dne 10. 6. 2004, odmítl v souladu s § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), s poukazem na to, že pro doručení výzvy k odstranění vad podání byla použita právní fikce náhradního doručení podle § 42 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 4 o. s. ř. (ve znění účinném do 31. 12. 2004). Žalobce ve stanovené lhůtě neodstranil vady podání, krajský soud proto řízení o jeho podání usnesením odmítl.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž tvrdí, že si v P. s. Z. u B. vždy vyzvedával korespondenci, která byla doručena na jeho jméno, nikdy však nepřevzal písemnosti, jež mu měly být soudem zaslány, tj. usnesení ze dne 29. 9. 2004. Dále namítá, že mu soud také nedal možnost jednat v řízení v jeho mateřském jazyce, není jasné, zda soud pořídil překlad uvedeného usnesení do příslušného jazyka. V této souvislosti uvádí, že soud ani nezjišťoval, jaký je jeho mateřský jazyk, zda ukrajinský či ruský. Má proto zato, že již z tohoto důvodu je postup soudu stížen procesní vadou. Ze všech těchto důvodů se stěžovatel domnívá, že napadené rozhodnutí je stíženo nezákonností (kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e/ s. ř. s.). Navrhuje proto, aby napadené usnesení krajského soudu bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil k tvrzením stěžovatele, zejména pak poukázal na to, že proti důvodům, ze kterých krajský soud odmítl jeho podání a samotný jeho postup, stěžovatel v kasační stížnosti nic nenamítá a soudu nevytýká, nedostatek náležitostí svého žalobního podání a tím i podmínek řízení nespornuje. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil stížnostní důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Vzhledem k tomu, že v daném případě se jednalo o odmítnutí návrhu, Nejvyšší správní soud se v dalším koncentroval na otázku, zda se krajský soud napadeným usnesením nedopustil nezákonnosti v uvedeném směru. Především nutno uvést, že tvrzení stěžovatele, že si v P. s. Z. u B. vždy vyzvedával korespondenci, která byla doručována na jeho jméno, neodpovídá skutečnosti. Z obsahu soudního spisu je totiž zřejmé, že žádnou ze zásilek doručovaných stěžovateli na uvedenou adresu, si stěžovatel nikdy nepřevzal. Nepřevzal si ani napadené usnesení, to mu bylo předáno dne 15. 9. 2005, kdy se sám dostavil ke krajskému soudu. Výzva k odstranění vad podání ze dne 29. 9. 2004 byla stěžovateli doručována na jeho adresu ve S. (po zjištění, že se v době doručování uvedeného usnesení v pobytovém středisku nezdržoval), přesto si však stěžovatel tuto výzvu ani ve S. nevyzvedl, krajský soud proto správně vycházel z fikce doručení uvedené výzvy. Protože ve stanovené lhůtě stěžovatel neodstranil vady svého podání, krajský soud postupoval správně, když ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. podání stěžovatele odmítl.

Stěžovatel byl přípisem krajského soudu ze dne 9. 12. 2004 vyzván, aby se ve smyslu § 51 odst. 1 věta první s. ř. s. vyjádřil, zda souhlasí, aby soud rozhodl o jeho žalobě bez nařízení jednání. Zároveň byl poučen, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Uvedený přípis, jenž byl stěžovateli doručován do pobytového střediska, a následně do S., si stěžovatel nevyzvedl. I kdyby tedy přicházelo v úvahu nařízení jednání ve věci, stěžovatel svojí nečinností sám zmařil možnost nařízení takového jednání. Ostatně za situace, kdy stěžovatel k výzvě soudu neodstranil vady svého podání, nebylo třeba jednání nařizovat, a krajský soud správně přistoupil k odmítnutí podání stěžovatele bez nařízení jednání.

Soudní řád správní neobsahuje konkrétní ustanovení o právu účastníků jednat před soudem ve své mateřštině. Ze zřetelem k § 64 s. ř. s. (podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších změn a doplnění) bylo třeba postupovat podle § 18 o. s. ř. Podle § 18 odst. 1 o. s. ř. účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině a soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Podle § 18 odst. 2 věta první o. s. ř. účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Z posledně citovaného ustanovení tedy vyplývá, že k tomu, aby soud ustanovil tlumočníka, nestačí pouze zjištění, že jde o účastníka, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, ale současně musí být splněna i další podmínka, tedy to, že musí vyjít taková potřeba v řízení najevo.

Povinnost ustanovit tlumočníka vzniká soudu tehdy, pokud o to účastník řízení požádá, dojde-li k ústnímu jednání, a pak pouze za situace, že účastník řízení by pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem, přičemž potřeba tlumočníka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř.

Takto stanovenou podmínku stěžovatel nesplnil, neboť výzvu soudu k odstranění vad podání si nevyzvedl a zůstal procesně nečinný. Jak již v minulosti uvedl Ústavní soud (např. usnesení sp. zn. II. ÚS 558/2004), z výše uvedených právních předpisů neplyne jakákoliv povinnost státu zajišťovat tlumočnicka automaticky ve všech případech, ale uvedený krok je zásadně podmíněn jistou iniciativou na straně účastníka. Teprve v okamžiku, kdy účastník zjevně není schopen rovnocenné účasti na řízení, je povinností soudu účastníka o právu jednat v mateřském jazyce poučit a tlumočnicka zajistit.

Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k závěru, že krajský soud neporušil zásadu rovnosti účastníků v řízení před soudem, neboť stěžovatel na výzvu soudu k odstranění vad podání vůbec nereagoval. Za této situace nebylo možno dovodit, že stěžovatel žádá o ustanovení tlumočnicka k přeložení výzvy soudu. Nebyly tak naplněny zákonné předpoklady k ustanovení tlumočnicka shora citovaného § 18 odst. 2 o. s. ř.

Ústavní soud, který se zabýval obdobnou problematikou v řízení o ústavní stížnosti směřující proti rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 168/2004 - 49 ze dne 31. 1. 2005 neshledal takto provedenou interpretaci za vybočující z mezí ústavnosti (usnesení sp. zn. IV. ÚS 189/05).

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se Krajský soud v Brně napadeným usnesením nedopustil nezákonnosti spočívající v odmítnutí návrhu; kasační stížnost není důvodná, a proto byla zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Toto právo by náleželo žalovanému, ten však žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. ledna 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu